

Implementace nařízení o obnově přírody v ČR

JAN ŠÍMA

BARBORA CHMELOVÁ

Ministerstvo životního prostředí ČR

Bratislava, 20.11.2024

CZ PRES: ochrana biodiverzity jako priorita

EU2022.CZ

sweden
2023.eu

EU
23

be
EU
belgium24.eu

Příprava před schválením NRL

- Analýza textu nařízení – souhrn povinností
- Analýza mezer - data, monitoring...
- Právní adaptace - úprava vnitrostátních právních předpisů
- Dvoustranná jednání (ministerstva, zúčastněné strany, experti/expertky...), meziresortní pracovní skupina (MŽP, MZe, MMR) – společná příprava pozice...
- Konzultace s členskými státy EU
- Komunikace (webináře pro veřejnost, články...)

NRL a harmonogram přípravy NPOP

- **Srpen 2024:** NRL vešlo v platnost
- **Prosinec 2024 – 1/Q 2025:** ukončení příprav jednotného formátu NPOP Komisí a předložení Výboru ke schválení
- **Září 2026:** členské státy EU odevzdají Komisi první draft NPOP
- **Březen 2027:** Vyhodnocení NPOP Evropskou komisí
- **Září 2027:** Zapracování připomínek a zveřejnění prvního NPOP
- **Červenec 2032:** První revize NPOP
- **Červenec 2042:** Druhá revize NPOP
- Následný přezkum: max. 1x za 10 let

Národní plán na obnovu přírody - NPOP

Základní nástroj naplňování NRL - opatření k dosažení cílů nařízení

- stanovený formát (Komise) a obsah (článek 14 vypracování NPOP a článek 15 obsah NPOP)
- jednotný formát je právě připravován v pracovní skupině Komise
- původní termín předložení Výboru do 1. 12. 2024; nynější odhad: 1/Q 2025)
- aktuálně dokončen 5. draft
- Nature Restoration Regulation Committee: 25.11.2024
- EUBP Expert Sub-Group on the Nature Restoration Regulation: 10.1.2025
- NPOP bude vyplňován elektronicky. NPOP rozdělen na 3 části (A, B, C)

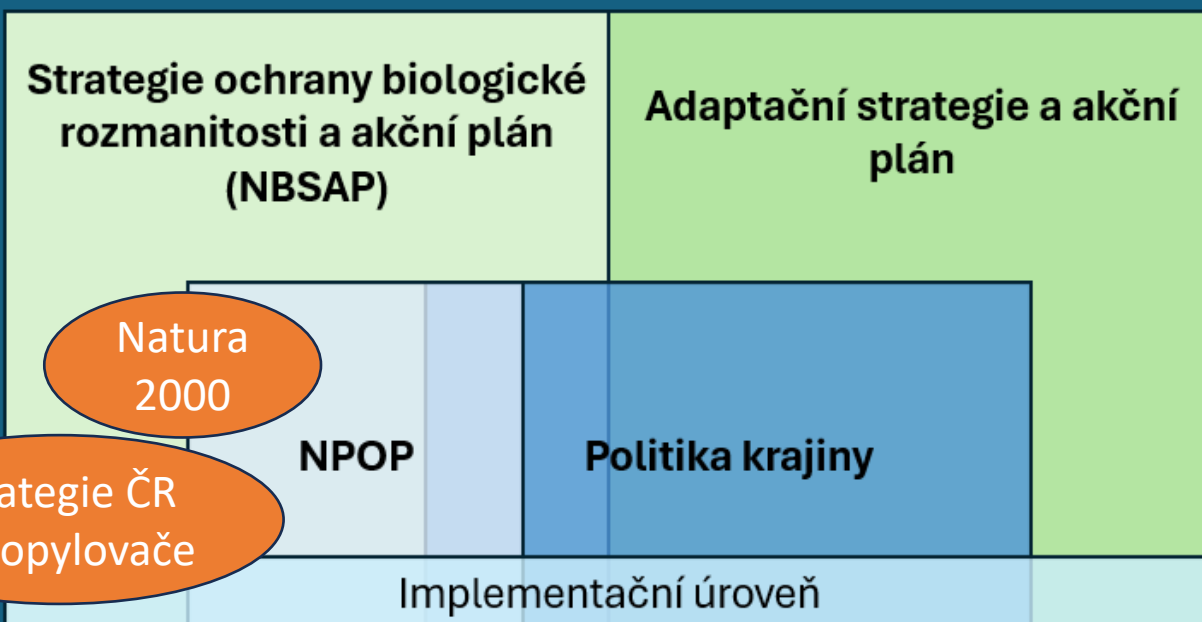
Jednotný formát národního plánu na obnovu přírody

- **Část A** zahrnuje **obecné informace k národnímu kontextu** při přípravě NPOP a je **přesahová**. Věnuje se rovněž **naplňování zastřešujících cílů** z prvního článku nařízení, přínosům provádění nařízení pro další příbuzné politiky a strategie (klíma, zemědělství, socioekonomické dopady, SDGs...)
- **Část B** je rozdělena dle kapitol reflektujících **jednotlivé tematické články nařízení**. Obsah těchto kapitol je tedy vždy **přizpůsoben povinností**, které z daného článku vyplývají, a jejich naplňování
- **Část C** NPOP se věnuje **opatřením** pro obnovu přírody a jejich návaznosti na naplňování cílů nařízení.

Zajištění soudržnosti politik

Státní politika ŽP 2030 (2050)

- 1.6 Adaptovaná sídla umožňují kvalitní a bezpečný život obyvatel
- 3.1 Ekologická stabilita krajiny je obnovena, hospodaření v krajině je dlouhodobě udržitelné a reaguje na změnu klimatu
- 3.2 Biologická rozmanitost je zachovávána v mezích tlaku změny klimatu

Strategie ČR pro opylovače

Povinná identifikace synergií (adaptace, mitigace) + prioritizace opatření

Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu (NECP)

Společná zemědělská politika + Strategické plány

Povinná koordinace

RED III Akcelerační zóny

...

Participace a transparentnost

čl. 14 odat. 20 NRL - požadavek na otevřenost, transparentnost, inkluzivnost, efektivitu

„ Jak zajistit, aby byl proces otevřený, transparentní a přístupný? “

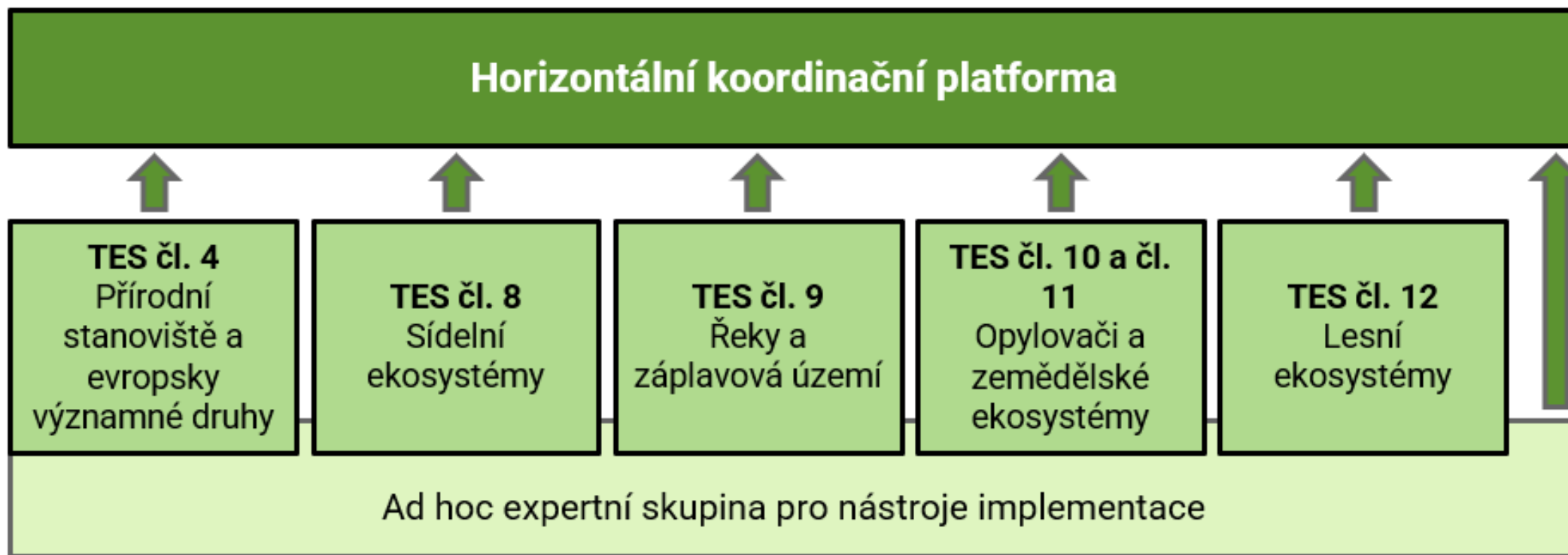
- **5 tematických expertních skupin**, 20-30 aktérů/skupina
- **2 průřezové skupiny** (horizontální koordinace + nástroje implementace)
- státní správa, akademická obec a výzkumné ústavy, oborová a profesní sdružení, soukromý sektor, nevládní organizace, mládežnické organizace, zastoupení samosprávy...
- celkem cca 200 jednotlivců, kompromis expertiza x udržení akceschopnosti

Struktura řízení NPOP

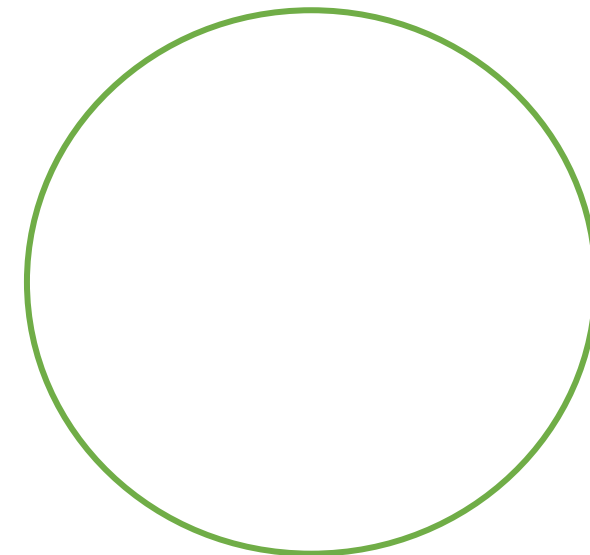
- **Horizontální koordinační platforma** - zastřešuje strategické plánování a rozhodování, hodnotí a schvaluje výstupy pracovních skupin.
- **Tematické expertní skupiny (TES)** podle tematických článků
(úvodní setkání všech skupin v říjnu 2024, identifikace klíčových témat, zpětná vazba)
- **Ad hoc expertní skupina pro implementační nástroje** (finance, komunikace a další průřezová témata)
- **Pracovní skupina pro právní adaptaci + pracovní skupina pro data a monitoring** (schází se průběžně)

Struktura řízení NPOP

Role expertních skupin

- návrh opatření k dosahování cílů nařízení
- expertní těleso k danému tématu
- poradní role, věcná diskuse
- výstupy k projednání se skupinou k nástrojům a v rámci horizontální koordinační platformy
- setkání v případě potřeby diskuse konkrétních témat
- odhadem 4x - 5x za dobu tvorby návrhu NPOP

1. Setkání TES

Výzvy

- NRL jako sdílená odpovědnost: jak zapojit všechny?
  - „nadresortní“ přístup
  - celospolečenská diskuze, poptávka
- Rozdílná očekávání zúčastněných stran
- Omezené kapacity (napříč škálou aktérů)
- Finance (zdroje pro přípravu a implementaci NPOP, provázání s ost. zdroji jako SZP, zapojení soukromého sektoru)
- Administrativní zátěž (např. jednotný formát NPOP, reporting)
- Věcné otázky/výzy - stanovený časový rámec plánů x dlouhodobé přírodní procesy (fáze vývoje lesa aj. stanovišť, vegetační cykly, vnější faktory - sucha, povodně...), přístup k přeshraniční prvkům (řeky, lesy atd.)
- Prostorové vymezení - kvantifikace ploch určených k obnově (vč. orientačních map)
- Monitoring, sběr dat a jejich správa (jednotné metodiky, centrální úložiště dat aj.)

Co by nám v tomto ohledu pomohlo?

- Výměna zkušeností mezi členskými státy EU
- Vyhrazený, snadno a rychle dostupný fond pro přípravu/realizaci NPOP
- Uživatelsky přívětivý jednotný formát pro NPOP a reporting
- Pokyny pro jednotné plánování provádění směrnic EU o přírodě (habitatová směrnice a směrnice o ptácích, rámcová směrnice o vodě)
- Harmonizovaný reporting se směrnicemi EU o přírodě (vč. vod)
- Pravidelné regionální hodnocení NPOP

Co jsme se doposud naučili, co se osvědčilo...

- NRL jako průřezové téma: změna myšlení (napříč resorty, v rámci společnosti...) - obnova přírody v rozsahu celé krajiny
- dlouhodobý horizont: rok 2050
- budování a sdílení důvěry a “ownershipu“ je klíčové
- hledání shody, nalezení shodného „jazyka“ napříč různými stakeholdery - zajištění soudržnosti politik (ale také dosažení určité úrovně porozumění) je dlouhodobý úkol
- potřeba jasné vize + adaptivní management (otevřenost změnám, zpětné vazbě)
- návaznost na dosavadní zkušenosti - odkaz na to, co (v obnově přírody) v kontextu ČR již funguje

ZKUŠENOSTI S OBNOVOU EKOSYSTÉMŮ

- revitalizace toků, rašelinišť
- přírodě blízké rekultivace
- obnova krajinných prvků

...každoročně obnovní opatření za desítky mil. Kč

Foto: T. Just

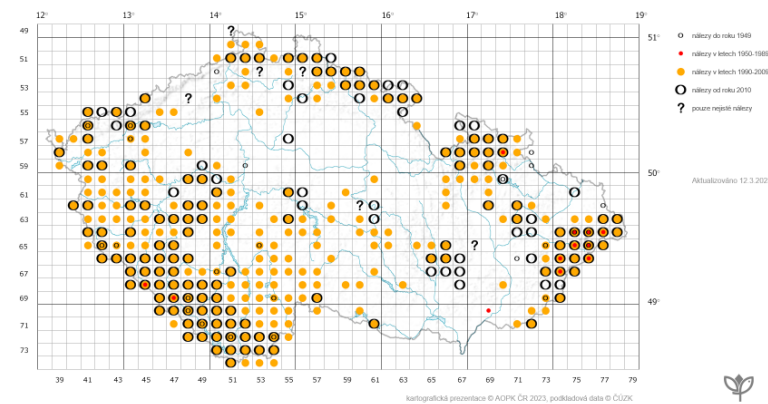
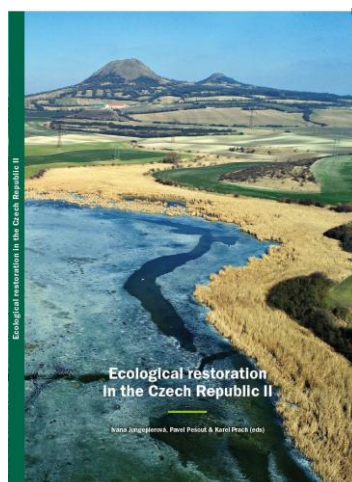
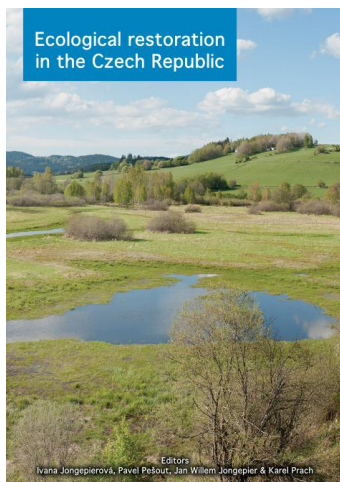
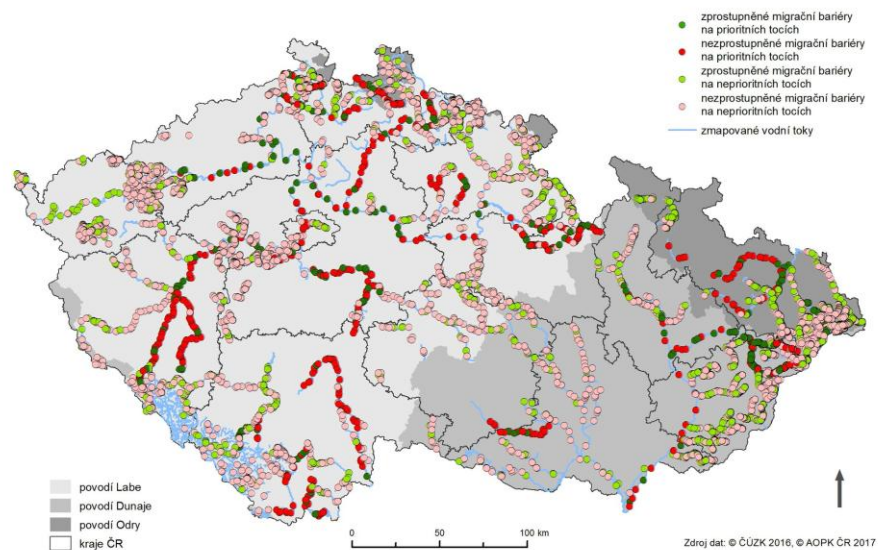

Foto: Nadace I. Dejmalá

ODBORNÉ PODKLADY

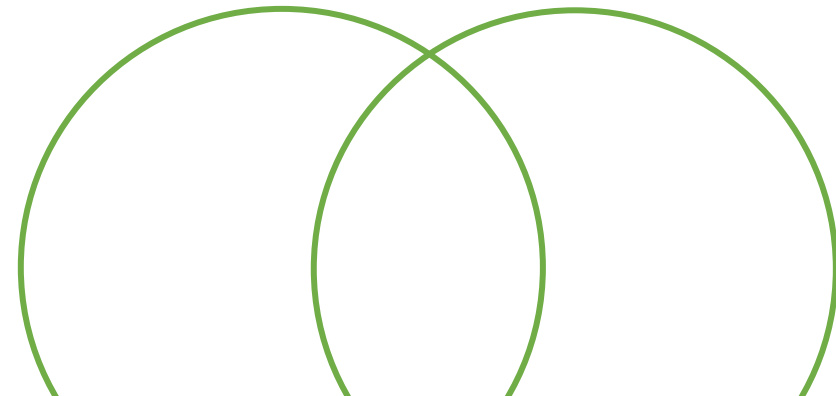

Praktická doporučení pro organizaci pracovních skupin

- důraz na vyvážené zastoupení klíčových dotčených skupin, důraz na odbornost, přínos
- věnovat dostatek času přípravě + pečlivě podchytit a zpracovat výstupy, komunikovat je zpět skupině
- dynamika diskuze: na úvod lehká skepse, zahlcenost množstvím povinností a úkolů → rychle přejde k hledání praktických řešení
- podpora iniciativních osob/ skupin – budování ownershipu, samostatnosti
- praktické aspekty - zajištění vhodné platformy pro sdílení, kontaktů (a mj. řešení souhlasů se zpracováním a sdílením osobních údajů a výstupu prac. skupin)

Zapojení NNO

- komunikace tématu obnovy přírody směrem k veřejnosti
- koordinace napříč nevládními organizacemi
- advokační činnost pro samostatný EU Nature (Restoration) Fund
- tlak na transparentní, participativní a na vědecké evidenci založené formulaci nové společné zemědělské politiky (post-2027)
- spolupráce s Komisí prostřednictvím expertních podskupin EUBP (NRL, opylovači, vysoce rozmanité krajinné prvky etc.)
- práce s vlastníky a správci půdy
- vzdělávání

Inspirace ze setkání #RestoreNature Coalition

- NRL není jen technickým cvičením, ale také komunikačním cvičením (zarámování: adaptace na změnu klimatu, prevence povodní apod.).
- Proaktivní postavení NNO jako partnera pro provádění NRL / vedení diskuse (většina ministerstev se na implementaci teprve připravuje, váhají jak přistoupit k participaci), neformální prac. skupiny k NRL
- Inspirace (AT: metodika pro volně tekoucí řeky, PT: partnerství s business sférou, CZ: soustava Natura 2000 atd.)
- NNO Dashboard srovnání pokroku členských států v implementaci NRL > zaměření na mezinárodní spolupráci (např. stěhovaví ptáci).
- Hledání spojenců v jiných (i neobvyklých) sektorech, ve státní správě
- Vytvoření souboru nástrojů pro podporu pákového efektu, soubor příkladů dobré praxe
- Spolupráce s místními ambasadory a ambasadorkami obnovy přírody
- Projekty zahrnující vlastníky půdy - ocenění Zemědělství pro přírodu / ocenění za obnovu přírody
- Tlak na politické úrovni = veřejnost, opozice
- Vytvoření neutrálního mezivládního orgánu, který koordinuje provádění NRL
- Spolupráce s ministerstvy na technické úrovni, vytváření dlouhodobých vztahů = sběr dat, zapojení zúčastněných stran
- Propagace a podpora regionální spolupráce (např. CZ, SK, PL, AT)
- Udržování momenta – minikampaně, výjezdy pro média
- Stínové NPOP
- Získávání finančních prostředků na různých úrovních / propojení s NRL v každém návrhu (např. LIFE, Interreg).

#RESTORENATURE

©Report design by Marie Melvin, artwork by Yuyarikuna Films

Děkujeme za pozornost!

barbora.chmelova@mzp.gov.cz

jan.sima@mzp.gov.cz

nature@mzp.gov.cz

Ministerstvo životního prostředí